

DAGSORDEN Samferdselsutvalget d. 01-10-2025

Mødedato Onsdag d. 01. oktober 2025 kl. 11:30

Mødested Ankerkvartalet, Haakon VIIIs gate 9, 4005 Stavanger

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
SP 28/2025 Spørsmål Anne Marie Lund, H ang. trafikksikkerhet på fylkesvei 4540 Grannessletta....	4
SP 29/2025 Spørsmål Kari Vestbø, SV ang. dialog med Gjesdal kommune om trafikktryggleik lang	6
SP 30/2025 Spørsmål Kristoffer Amdal, H ang. fylkesvegen fra Tau til Nordmarka Industriområde..	8
SP 31/2025 Oppfølgingsspørsmål Geir Morten Øvestad, Ap ang. SP 22/2025.....	9
SP 32/2025 Spørsmål Geir Morten Øvestad, Ap ang. sak PS 36/2025.....	10
SP 33/2025 Spørsmål Anne Marie Lund, H ang. leskur ved bussholdeplass Peder Saxes gate, Augle	11
RS 35/2025 Møtereferat - Kontaktmøte Kolumbus og Rogaland fylkeskommune 02.09.2025.....	12
RS 36/2025 Møtereferat – Styringsgruppemøte Mobilitetspakken Nord-Jæren.....	13
RS 37/2025 Månedsrapport Kolumbus august 2025.....	14
RS 38/2025 Orientering samferdselsutvalget 01.10.2025.....	15
PS 35/2025 Godkjenning av protokoll fra møte i samferdselsutvalget 03.09.2025.....	16
PS 36/2025 Tertial 2/2025 Drift, vedlikehold og investeringer på fylkesveg i Rogaland.....	17
PS 37/2025 Vurdering av hub-løsning for hurtigbåt-tilbudet i Ryfylke.....	21
PS 38/2025 Ulykkestall Rogaland 2024.....	30
PS 39/2025 FRAM - fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet i Rogaland - planprogram	37
PS 40/2025 Regionalplan for natur og klimaomstilling i Rogaland 2026-2050 - Høring av planen....	47
PS 41/2025 Regionalplan for Helsefremmende og inkluderende samfunn - Høring av planprogram.	59

Møteinnkalling

Utvalg: Samferdselsutvalget

Møtested: Fylkesutvalgssalen

Dato: 01.10.2025

Tidspunkt: 11:30

Eventuelt forfall må meldes snarest.

Vararepresentantene møter etter nærmere beskjed.

Orienteringer:

- Kort statusoppdatering på overordnet arbeid med samferdselsstrategi og handlingsprogram samferdsel.

Dersom det er aktuelt med habilitetsvurdering må man melde fra om dette tidlig, slik at det blir tid til å innhente en juridisk vurdering.

Lasse Anfinssen Fredheim

utvalgsleder

Vera-Britt Sommer

utvalgssekretær

Spørsmål

Arkivreferanse: 2023/68047-72

Saksbehandler: Vera-Britt Sommer

Avdeling: Politisk sekretariat

Spørsmål Anne Marie Lund, H ang. trafikksikkerhet på fylkesvei 4540 Grannessletta

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
28/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget

Spørsmål fra folkevalgt

Det har over lengre tid vært observert flere nestenulykker på fv. 4540 Grannessletta, og senest tirsdag 9. september ble en syklist påkjørt i nærheten av skoleveien.

På Grannessletta er det i dag tre fotgjengerfelt som benyttes av elever for å krysse veien til eller fra skolen, hvorav to av disse munner brått ut i veien. Dette gir både kjøretøy og myke trafikanter dårlig sikt. Det stilles spørsmål ved om siktelinjene er overholdt her.

Det har fra velforening og skole blitt sendt brev til Rogaland Fylkeskommune.

Mine spørsmål er derfor:

- Har det blitt vurdert å flytte trafikkskiltet “varsel om skolevei” slik at det kommer *før* innkjøringen til Tor Hodnes eft./Como Mexico og Tine-meieriet i kjøreretning fra Madlaveien, og tilsvarende flytte skilt *før* første opphøyde gangfelt i kjøreretning fra Nesbuveien?
- Har det blitt vurdert signalregulering der det er hensiktsmessig, slik at fotgjengere og syklistene kan krysse trygt?
- Har det blitt vurdert å benytte fartsvarslingstavle eller skilt med blinkende LED-lys ved fotgjengerfelt, for å skape økt oppmerksomhet hos bilførere?
- Har det blitt vurdert å sette opp skilt som oppfordrer til å leie sykkel over gangfelt, og minner om at syklende har vikeplikt?
- Er siktlinjer ved fotgjengerfelt og gangstier i henhold til kravene i Vegnormen for Sør-Rogaland?

Spørsmål

Arkivreferanse: 2023/68047-73

Saksbehandler: Vera-Britt Sommer

Avdeling: Politisk sekretariat

Spørsmål Kari Vestbø, SV ang. dialog med Gjesdal kommune om trafikktryggleik langs vegane Edlandsgeilane, Krambugata og Ole Nielsens vei

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
29/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget

Spørsmål fra folkevalgt

- 1) Har det blitt gjennomført eit møte med Gjesdal kommune om denne saka?
- 2) Korleis vurderer Samferdselssjefen trafikktryggleiken på nevnte vegar?
- 3) Kva tiltak vil bli vurdert for å løyse problemet?

Bakgrunn for spørsmålet

Det har i mange år vore stor bekymring i Gjesdal knytt til trafikktryggleiken på vegane nemnt over. Dette er smale vegar, som blant anna blir brukt som skuleveg for små born. Gjesdal kommune er uroa over trafikkmengda på vegane, og då særskilt tungtransporten.

Den 12. mai vedtok Gjesdal kommunestyre einstemmig å ta initiativ til eit møte med fylkeskommunen. Målet til kommunen er å:

- 1) «Målet er å få Edlandsgeilane, Krambugata og Ole Nielsens vei fri for tungtrafikk.»
- 2) «Vi bør se på strakstiltak som kan bedre situasjonen her og nå. Gjesdal kommune ønsker at Edlandsgeilane, Krambugata og Ole Nielsens vei skiltes med maks lengde 12,5, og at en i samråd med Rogaland fylkeskommune må se på tiltak for å avhjelpe trafikksituasjonen.»

Lenke til vedtaket: [Saksprotokoll KS, 12052025, Sak 2_25, Interpellasjon fra Harald Holene \(INP\) - Edlandsgeilane \(3\).PDF](#)

Spørsmål

Arkivreferanse: 2023/68047-74

Saksbehandler: Vera-Britt Sommer

Avdeling: Politisk sekretariat

Spørsmål Kristoffer Amdal, H ang. fylkesvegen fra Tau til Nordmarka Industriområde

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
30/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget

Spørsmål fra folkevalgt

Hva er status på planarbeidet og når kan vi forvente oppstart av prosjektet?

Foreligger det noen planer for når arbeidet kan være ferdigstilt?

Bakgrunn for spørsmålet

I Nordmarka industriområde i Strand er det etablert over 500 arbeidsplasser og det kommer nye etableringer. Fylkesvegen fra Tau til Nordmarka er smal og preget av tungtrafikk, det er ikke fysisk plass til sykkel/gående og tungtrafikk som møtes. Det er i dag ikke noe alternativ til bil for arbeidstakere i Nordmarka. Området er også et attraktivt turområde, men kan ikke benyttes av hverken skoler eller mange andre, p.g.a manglende sykkelsti. Behovet for gang og sykkelsti er stort og det er viktig at prosjektet blir igangsatt. I fylkesbudsjettet for 2025 er det avsatt 7,3 millioner til sykkelstien Torgerkrossen- Nordmarka i Strand kommune. Det er videre avsatt totalt 75,2 millioner i økonomiplanen.

Spørsmål

Arkivreferanse: 2023/68047-75

Saksbehandler: Vera-Britt Sommer

Avdeling: Politisk sekretariat

Oppfølgingsspørsmål Geir Morten Øvestad, Ap ang. SP 22/2025

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
31/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget

Spørsmål fra folkevalgt

Utvalgsleder gav et oppløftende svar på mitt spørsmål I forrige utvalgsmøte.

Denne saken har vært løftet fram av gode samfunnsengasjerte innbyggere som også har organisert seg I en aksjonsgruppe for å bedre forholdene i Hoveveien og som har gjort en veldig god innsats. Fra mediebildet kan det virke som om det kan komme en god løsning.

Kan utvalgsleder gi en oppdatering på framdriften for de representantene som ikke har vært deltagere på møter eller fått tilgang til referatene?

Spørsmål

Arkivreferanse: 2023/68047-76

Saksbehandler: Vera-Britt Sommer

Avdeling: Politisk sekretariat

Spørsmål Geir Morten Øvestad, Ap ang. sak PS 36/2025

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
32/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget

Spørsmål fra folkevalgt

Rapporten påpeker at "Forus vest / Forus Nord" delprosjektet til korridor 1 for bussveien har vært lyst ut, men at tilbudene kom over rammene. Dette står i kontrast til øvrige prosjekter for korridor 1 som i stort ser ut til å komme inn noenlunde i forhold til plan.

Bussveien er et særdeles viktig prosjekt med tilhørende store kostnader. Det er også et prosjekt med store nye delprosjekter som står for døren.

Kan en få en oppdatering på bussveien generelt? Kan en også få en nærmere redgjørelse for om Forus vest / Forus Nord er et engangstilfelle eller om dette også potensielt kan få konsekvenser for Korridor 2.1?

Spørsmål

Arkivreferanse: 2023/68047-71

Saksbehandler: Vera-Britt Sommer

Avdeling: Politisk sekretariat

Spørsmål Anne Marie Lund, H ang. leskur ved bussholdeplass Peder Saxes gate, Auglendsveien

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
33/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget

Spørsmål fra folkevalgt

Peder Saxes gate er erstatningsholdeplass for rute 4, men holdeplassen mangler leskur. Det ligger fundamenter for skur på plassen, men skuret er fjernet. Er det mulig å få opp et midlertidig leskur på holdeplassen?

Referatsak

Arkivreferanse: 2023/66417-74

Saksbehandler: Vera-Britt Sommer

Avdeling: Politisk sekretariat

Møtereferat - Kontaktmøte Kolumbus og Rogaland fylkeskommune 02.09.2025

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
35/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget

Vedlegg:

1 Kontaktmøte 2025-09-02

Saken gjelder

Møtereferat - Kontaktmøte Kolumbus og Rogaland fylkeskommune 02.09.2025, se vedlegg.

Referatsak

Arkivreferanse: 2023/66417-75

Saksbehandler: Vera-Britt Sommer

Avdeling: Politisk sekretariat

Møtereferat – Styringsgruppemøte Mobilitetspakken Nord-Jæren

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
36/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget

Vedlegg:

- 1 28.05.2025 - Møtereferat - Styringsgruppemøte

Saken gjelder

Møtereferat – Styringsgruppemøte Mobilitetspakken Nord-Jæren, se vedlegg.

Referatsak

Arkivreferanse: 2023/66417-76

Saksbehandler: Vera-Britt Sommer

Avdeling: Politisk sekretariat

Månedssrapport Kolumbus august 2025

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
37/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget

Saken gjelder

Månedssrapport Kolumbus august 2025, se vedlegg.

Referatsak

Arkivreferanse: 2023/66417-77

Saksbehandler: Vera-Britt Sommer

Avdeling: Politisk sekretariat

Orientering samferdselsutvalget 01.10.2025

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
38/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget

Vedlegg:

- 1 Orientering samferdselsutvalget 01.10.2025

Saken gjelder

Orientering samferdselsutvalget 01.10.2025, se vedlegg.

Saksframlegg

Dato: 18.09.2025

Arkivreferanse: 2023/66106-23

Saksbehandler: Vera-Britt Sommer

Avdeling: Politisk sekretariat

Godkjenning av protokoll fra møte i samferdselsutvalget 03.09.2025

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
35/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget

Vedlegg:

1	Møteprotokoll SU 03.09.2025
---	-----------------------------

Fylkesdirektørens innstilling

Protokoll fra møte i samferdselsutvalget 03.09.2025 godkjennes.

Lasse Anfinsen Fredheim

leder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 19.09.2025

Arkivreferanse: 2025/70707-1

Saksbehandler: Gaute Risa

Avdeling: Økonomiplanlegging

Tertial 2/2025 Drift, vedlikehold og investeringer på fylkesveg i Rogaland

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
36/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget Fylkesutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Tertial 2 2025 Drift vedlikehold og investeringer på fylkesveg i Rogaland

Sammendrag

Fylkesdirektøren har utarbeidet en rapport som gir en økonomisk oversikt over fylkesvegene per 31.08.2025, med hovedvekt på avvik og endringer.

Fylkesdirektørens innstilling

Tertialrapport for 2.tertial 2025 om drift, vedlikehold og investeringer på fylkesvegene i Rogaland tas til orientering.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Stine Haave Åsland
samferdselsdirektør

Bakgrunn for saken

Fylkeskommunen har ansvar for fylkesvegnettet og overvåker tilstanden, planlegger nødvendige vedlikeholds- og investeringsprosjekter, og gjennomfører tiltak for å sikre trygg og effektiv trafikkflyt. Fylkesdirektøren har utarbeidet en rapport som viser aktiviteten innen drift, vedlikehold og investeringer på fylkesveg i Rogaland pr. 2.tertial 2025.

Problemstilling

Rapporten Tertial 2/2025 Drift, vedlikehold og investeringer på fylkesveg i Rogaland legges med dette fram til orientering.

Saksopplysninger

Rapporten Tertial 2/2025 Drift, vedlikehold og investeringer på fylkesveg i Rogaland gir en økonomisk status per 31. august 2025 for drift, vedlikehold og investeringer på fylkesvegnettet, med særlig fokus på avvik og endringer. I tillegg presenterer rapporten en oversikt over bompengeprojektene i Rogaland som fylkeskommunen har finansieringsansvar for.

Investeringsprosjekter finansiert av fylkesmidler styrer i hovedsak mot vedtatte styringsmål. Prosjektet fv. 520 Honganvik- og Varstad-tunnelene har en kostnadsramme estimert til 313 mill. estimerte 2025-kroner, og har planlagt byggestart første halvdel 2026. Det ble gjennomført et nytt kostnadsanslag våren 2025 og ekstern kvalitetssikring viser imidlertid et behov på ca. 700 mill. 2024-kroner. Basert på denne store endringen ser fylkesdirektøren behov for å gjennomgå videre strategi for tunelloppgradering og vil presentere både den konkrete saken og forslag til videre strategi for samferdselsutvalget og fylkestinget senere i høst.

Det er enkelte endringer i periodiseringen mellom år - blant annet som følge av klageoppfølging etter anskaffelse, men disse utfordrer ikke de fastsatte styringsmålene.

Vesentlige endringer i prognosen for 2025 skyldes justert fremdrift innen tjenesteområdene store veianlegg og gang- og sykkelvei, samt varig innsparing.

Innen drift og vedlikehold styres det mot å bruke alle tildelte midler til sine respektive formål, uten vesentlige endringer.

Noen få tiltak innenfor programområdene forskyves noe, men dette vil bli løst med periodisering uten å utfordre styringsmål. Alle øvrige tiltak har prognose lik tildelte midler for året 2025, og i tråd med styringsmål.

Fylkesdirektørens vurderinger

Rapporten Tertial 2/2025 Drift, vedlikehold og investering på fylkesveg i Rogaland gir et godt bilde av aktiviteten på fylkesveg andre tertial 2025, og tydeliggjør og forklarer avvik og endringer i økonomiske rammer. Fylkesdirektøren mener rapporten også vil gi styringsgruppene for bompengepakken en samlet oversikt over prosjektene som er satt i gang på fylkesveg.

Konklusjon

Fylkesdirektøren anbefaler at fylkestinget tar Rapporten Tertial 2/2025 Drift, vedlikehold og investering på fylkesveg i Rogaland til orientering.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 16.09.2025

Arkivreferanse: 2025/66606-1

Saksbehandler: Tore Jensen

Avdeling: Kollektiv og mobilitet

Vurdering av hub-løsning for hurtigbåt-tilbudet i Ryfylke

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
37/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget Fylkesutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Vedlegg 1 - Kolumbus notat HUB Judaberg og Tau

Sammendrag

Som oppfølging av leveranseavtalen for 2025 mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus, har Kolumbus gjennomført en vurdering av mulighetene for å etablere en hub-løsning for hurtigbåttilbudet i Ryfylke, med overgang til buss på Judaberg og/eller Tau.

Kolumbus har i sitt notat skissert et scenario der hurtigbåtavganger terminerer på Tau eller Judaberg, med videre bussforbindelse til Stavanger. Kolumbus vurderer at en slik løsning på nåværende tidspunkt kan gi moderate innsparinger i båtdriften, men at disse i stor grad kan bli utlignet av økte kostnader til bussdrift. I tillegg vil reisende oppleve lengre reisetid og flere overganger.

Effektiviseringsgevinsten av en hub-løsning er først reell dersom hele rutestrukturen vurderes samlet, og antallet båter kan reduseres. Dette krever en helhetlig omlegging av rutene, noe som ikke er mulig innenfor dagens kontrakter. En slik strukturendring

kan gi betydelige driftsbesparelser og bedre ressursutnyttelse, særlig dersom båttrutene kan kortes inn og liggetid optimaliseres.

Fylkesdirektøren anbefaler at Kolumbus får i oppdrag å utrede en ny rutestruktur hvor hub-løsning vurderes, med tilhørende bussforbindelser til/fra Stavanger, og at dette arbeidet utarbeides slik at funnene kan legges til grunn for kommende anbud (2028–2030).

Fylkesdirektørens innstilling

1. Kolumbus vurdering av hurtigbåt hub til Tau og Judaberg innenfor dagens kontrakt tas til orientering.
2. Kolumbus bes utrede ny rutestruktur for hurtigbåt-tilbudet hvor en hub-løsning skal vurderes. Utredningen skal bl.a. omfatte de forholdene som er nevnt i dette saksforelegget. Effektiviseringsbehov og tilpasning til rammer i økonomiplanen skal tas hensyn til. Ny rutestruktur skal ta hensyn til situasjonen både før og etter åpning av Rogfast og skal iverksettes fra oppstart av nye anbud.
3. Kolumbus skal legge til grunn en fremdriftsplan som både tar hensyn til nødvendig politisk behandling i fylkeskommunen og nødvendig høringsrunde til berørte parter.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Stine Haave Åsland

samferdselsdirektør

Bakgrunn for saken

Fylkestinget har ved en rekke anledninger diskutert muligheten for å etablere et knutepunkt for hurtigbåtene i Ryfylkebassenget i tillegg til å opprette bussforbindelser til Stavanger som et alternativ, bl.a i FT-sak 128/2020 og FT-sak 56/2021. Utredning av dette ble også bestilt i leveranseavtalene med Kolumbus for 2024 og 2025.

I FT-sak 114/23 (Økonomiplan 2024-2027/Årsbudsjett 2024) ble utredning også bestilt:

«Hurtigbåtene Ryfylkebassenget – utredning hub på Judaberg og Tau

Fylkestinget ber om at det fremlegges sak som viser alle konsekvenser av å opprette en «hurtigbåtshub» på Judaberg kai og Tau kai, hvor mulighetene for bussforbindelse til Stavanger sentrum beskrives. Dette må også innbefatte hurtigbåtrutene til indre Ryfylke.»

Saken ble også tatt opp i spørsmål i SU 31.01.24; *«Spørsmål Harald Løland(vara SP): Utredning "buss for båt", med svar: Fylkestinget har bedt om at det fremlegges en sak som viser alle konsekvenser av å opprette en "hurtigbåtshub" på Judaberg kai og Tau kai, hvor mulighetene for bussforbindelse til Stavanger sentrum beskrives. Administrasjonen i Rogaland fylkeskommune er i dialog med Kolumbus om saken og vil i løpet av våren 2024 starte en helhetlig utredning som viser alle konsekvenser av eventuell opprettelse av hub for hurtigbåter på Judaberg og Tau. Formålet vil blant annet være å se på løsninger som utnytter samvirke mellom båt og buss mer effektivt enn i dag. Hvordan utredningen legges opp og når den er klar til politisk behandling er ikke avklart.»*

I leveranseavtalen for 2025 mellom Rogaland fylkeskommune og Kolumbus (vedtatt i fylkestinget 18. februar 2025, sak PS 7/2025) ble det bestilt en vurdering av dagens struktur på hurtigbåttilbudet i Rogaland. Kolumbus er bedt om å vurdere muligheter og konsekvenser ved å etablere et knutepunkt for hurtigbåtene i Ryfylkebassenget, beskrive muligheter for bussforbindelser til Stavanger sentrum med tilhørende konsekvenser for hurtigbåtrutene, samt legge fram et datagrunnlag som viser reelle reisetall, strekningsbelastning og reisestrømmer.

Problemstilling

Fylkestinget orienteres om Kolumbus vurdering av hurtigbåthub på Judaberg og Tau innenfor dagens kontrakter for hurtigbåt. Fylkestinget bes ta stilling til videre utredning av hurtigbåtbub og struktur som grunnlag for kommende kontrakter i Ryfylke.

Saksopplysninger

Saken gir en orientering om muligheter og konsekvenser ved å etablere et knutepunkt for hurtigbåtene i Ryfylkebassenget.

I henhold til notat fra Kolumbus er det begrensede mulighet til å gjøre endringer innenfor eksisterende kontrakt.

De største mulighetene for strukturelle endringer, herunder rutestruktur, fartøybruk og kontraktstilpasninger, foreligger dersom dette vurderes i forbindelse med ny kontrakt og ved neste anbudsutlysning.

Tabell under gir en oversikt over kontraktssituasjonen for de anbud som er aktuelle for en helhetsvurdering av fremtidig rutetilbud.

Navn	Avtalens startdato	Avtalens sluttdato	Forlengelse	Siste mulige sluttdato
Hurtigbåt Ryfylke	01.01.2025	31.12.2027	2 stk. forlengelser á 1 år	31.12.2029
Hurtigbåt Stavanger-Byøyene-Usken/Hommersåk	01.01.2024	31.12.2026	2 stk. forlengelser á 1 år	31.12.2028
Ferje Finnøysambandet	01.01.2021	31.12.2028	12 mnd. forlengelse	31.12.2029
Ferje Vassøy	01.01.2024	31.12.2026	2 stk. forlengelser á 1 år	31.12.2028
Buss Ryfylke sør	01.12.2019	30.06.2027	3 stk. forlengelser á 1 år	30.06.2030
Buss Ryfylke nord	01.07.2018	30.06.2026	2 stk. forlengelser á 1 år	30.06.2028

Hurtigbåtene i Ryfylke har i dag flere direkte ruter til Stavanger sentrum. Judaberg fungerer allerede som et knutepunkt for interne båtreiser i Ryfylke (båt-båt-korrespondanser). Tau har direkte båtforbindelse til Stavanger og er også knyttet til Stavanger med bussruter gjennom Ryfast. Finnøy/Judaberg har per i dag ingen eksisterende bussforbindelse til Stavanger.

Kolumbus har utarbeidet et scenario der de fleste direkteavganger med hurtigbåt til og fra Stavanger fjernes. Båtene terminerer i stedet på Judaberg eller Tau, med overgang til buss videre mot Stavanger. På grunn av Kvitsøyforbindelsen er enkelte turer til Stavanger opprettholdt. Slik rutestrukturen er i dag, vil en hub-løsning innebære at flere avganger terminerer på Tau enn på Judaberg.

Løsningen innebærer, etter Kolumbus vurdering, at det må etableres en helt ny bussrute Judaberg–Stavanger, med en reisetid på om lag 50 minutter.

For Tau finnes allerede bussforbindelser gjennom Ryfast, men dagens tilbud er ikke tilpasset pendlerstrømmene og må styrkes både i struktur og kapasitet, ifølge Kolumbus. Reisetiden mellom Tau og Stavanger med buss er beregnet til ca. 40 minutter.

Kolumbus vurderer at selv om innsparingene på båtdriften kan være i størrelsesorden 15 millioner kroner, kan dette i stor grad spises opp av økte busskostnader. Beregninger viser at én busslinje mellom Judaberg og Stavanger vil koste rundt 6 millioner kroner i årlig drift, mens en tilsvarende linje fra Tau vil koste om lag 4,5 millioner kroner. På grunn av passasjertall og rushtidsbelastning vil det være behov for å sette inn dublerede avganger på flere tidspunkt. Dette innebærer at de reelle kostnadene fort kan bli vesentlig høyere enn grunneestimatene.

Kolumbus oppsummerer virkningene av en hub-løsning slik:

Muligheter:

- Mer effektiv ressursbruk i hurtigbåtdriften (kortere linjer, færre parallelle avganger til Stavanger).
- Potensielt lavere driftskostnader på sikt.
- Reduserte klimagassutslipp ved kortere båttruter.

Konsekvenser:

- Økt overgang og lengre total reisetid for de fleste reisende.
- Svekket attraktivitet for reisende som følge av økte generaliserte reisekostnader¹.
- Krever betydelige investeringer i bussdrift, særlig for Judaberg-alternativet.
- Risiko for passasjerbortfall, som igjen kan redusere billettinntekter.

¹ *Generaliserte reisekostnader betyr den totale "prisen" en person opplever ved å reise kollektivt. Det er ikke bare billettprisen, men også tiden det tar å gå til holdeplassen, vente, bytte transportmiddel, selve reisetiden og hvor behagelig eller forutsigbar reisen er.*

Kolumbus sin samlede vurdering

En hub-løsning kan gi ressursbesparelser, men vil samtidig påføre de reisende merkbare ulemper. På kort sikt er handlingsrommet begrenset av gjeldende kontrakter, og en slik løsning fremstår lite realistisk før neste anbudsperiode. På lengre sikt kan det være aktuelt å utrede hub-løsningen grundigere, inkludert trafikkmodeller, kostnadsberegninger, klimaeffekter og brukervedvirkning. En sentral forutsetning for å vurdere Judaberg som hub er at det etableres bunkringsmulighet der.

Kolumbus sin anbefaling for videre prosess

Det anbefales at fylkestinget tar notatet til orientering, og at Kolumbus gis i oppdrag å utarbeide en helhetlig analyse av hub-løsninger i forbindelse med forberedelse til neste anbud for hurtigbåt og buss. Analysen bør omfatte detaljerte scenarier for Judaberg og Tau, beregninger av reisetid, passasjergrunnlag og kostnader, vurdering av busskapasitet og infrastrukturbehov, samt klima- og samfunnsmessige konsekvenser.

Fylkesdirektørens vurderinger

En hub-løsning med overgang fra båt til buss på Tau og/eller Judaberg vil kunne gi ressursbesparelser dersom hele rutestrukturen samtidig søkes effektivisert ved at antallet båter reduseres. I vedlagte notat har Kolumbus ikke sett på en slik effektiviseringsløsning nå, men kun skissert et ruteopplegg hvor enkeltturer er kortet inn på delstrekningen nærmest Stavanger, men hvor rutetilbudet for øvrig er uendret. Resultatet er at besparelsene blir relativt små, da antall båter er uendret og hvor eneste forskjell driftsmessig er at liggetiden midt på dagen økes og flyttes bort fra Stavanger. Dette henger også sammen med at det i inneværende kontrakter er begrenset handlingsrom for større ruteendringer. Det foreligger også p.t. noe mangelfull passasjerstatistikk.

Ut fra notatet er det ikke mulig å konkludere med hva det faktiske mulighetsrommet er på sikt, og hvilke konsekvenser det vil ha både for de reisende og økonomisk for fylkeskommunen.

En hub-løsning kan imidlertid være en god løsning både drifts- og markedsmessig, da Kolumbus peker på at *«de mest populære strekningene i hovedsak er interne reiser mellom øyene og knutepunktene i Ryfylke. Flere av de aller største reisestrekkele går mellom Fogn, Talgje og Judaberg. Til sammenligning er reiser mellom Stavanger og Tau på syvendeplass, mens Stavanger–Judaberg først kommer ned på syttendeplass.»*

Det er startet et arbeid hvor Kolumbus jobber med å kartlegge reisestrømmer i dagens rutetilbud som et grunnlag for en videre prosess med planlegging av rutestruktur i neste hurtigbåt-anbud (rutestart i 2028-30, avhengig av opsjoner).

I denne prosessen vil det bli utarbeidet forslag til helt ny rutestruktur hvor hub-løsninger vurderes mer i detalj, og sees i sammenheng med buss- og fergetilbudet. Dette må også inkludere og vurdere mest mulig kostnadsoptimale buss-løsninger hvor allerede eksisterende buss-tilbud utnyttes så langt som mulig. Det er da viktig at nødvendige vurderinger gjøres helt ned på enkeltavgangs-nivå.

Fylkesdirektøren vil også påpeke at vurderingene må innbefatte endrede forutsetninger når Rogfast åpner m.h.t. fastlandsforbindelse til Kvitsøy, og raskere reisetid med buss Stavanger-Judaberg (motorvei-standard på E39 og reduserte køproblemer også i Rennfast).

Konklusjon

Det er begrenset handlingsrom for å legge om rutestrukturen til en hub-løsning i inneværende kontrakter. Skal en hub-løsning være hensiktsmessig må hele rutestrukturen vurderes, ikke bare de siste strekningene til/fra Stavanger.

Kolumbus bes utarbeide forslag til ny endret rutestruktur for hurtigbåt-tilbudet i Ryfylke hvor Judaberg og/eller Tau som hub vurderes, med tilhørende buss-forbindelse til/fra Stavanger. Utredningen må bl.a. omfatte:

- Alternativ rutestruktur med hub-løsning på Tau og/eller Judaberg hvor det søkes å oppnå redusert antall nødvendige båter og hvor faktiske reisestrømmer legges til grunn.

- Størrelsen på båtene skal vurderes nøye ut fra et nytte/kost-perspektiv og faktisk kapasitetsbehov. Dersom trafikktopper som opptrer relativt sjeldent gjennom året medfører en betydelig overkapasitet resten av året, skal dette vurderes nøye og avbøtende tiltak/alternative løsninger ses på.
- Dersom det viser seg hensiktsmessig, skal også mellomløsninger vurderes, f.eks. ved at noen få båtavganger fortsatt anløper Stavanger, mens hovedregelen blir en hub-løsning på Judaberg/Tau.
- Det skal søkes å utarbeide en mest mulig kostnadseffektivt buss-løsning hvor allerede eksisterende rutetilbud søkes utnyttet mest mulig, dvs. det settes ikke opp nytt rutetilbud parallellt med dagens busstilbud via Rennesøy og Ryfast dersom allerede eksisterende busstilbud, evt med noen justeringer, også kan betjene båtreisende.
- Vurderingene må innbefatte endrede forutsetninger når Rogfast åpner m.h.t. fastlandsforbindelse til Kvitsøy, og raskere reisetid med buss Stavanger-Judaberg.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 13.09.2025

Arkivreferanse: 2025/69595-1

Saksbehandler: Magne Bartlett

Avdeling: Transport og utvikling

Ulykkestall Rogaland 2024

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
11/2025	25.09.2025	Fylkestrafikksikkerhetsutvalget
46/2025	30.09.2025	Eldrerådet
38/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget

Vedlegg:

- 1 arsrapport_fylkesveg NORGE
- 2 arsrapport_fylkesveg 2024

Sammendrag

Saken gir en oversikt over ulykkessituasjon på fylkesvegnettet i Rogaland for 2024 og foreløpig status for 2025. Parallelt er det satt søkelys på noen trender som ligger bak tallene.

Rogaland hadde i 2024 154 personskadeulykker på fylkesvegnettet, med 4 drepte, 25 hardt skadde og 168 lettere skadde. Dette utgjør rundt ti prosent av landets totale ulykkesomfang.

Ulykkesbildet ligner den nasjonale utviklingen, med flest ulykker i utforkjøring og kryss, samt overrepresentasjon av unge førere og menn.

Sammenlignet med landsgjennomsnittet har Rogaland et forventet nivå av alvorlige skader, men en økning i antall ulykker fra 2023 til 2024 peker på behov for særskilt innsats blant annet på høyhastighetsstrekninger og i kryss.

Fylkesdirektørens innstilling

Ulykkestall for trafikkulykker i Rogaland 2024 tas til orientering.

Stine Haave Åsland
samferdselsdirektør

Lisa Garpe
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Hvert år presenterer Rogaland fylkeskommune en oversikt over ulykkessituasjon for året før. Her presenteres tall for 2024. I tillegg presenteres foreløpige tall for første halvdel av 2025. Endelige tall for 2025 forventes å være på plass sommeren 2026.

Problemstilling

Samferdselsutvalget blir orientert over ulykkessituasjonen for fylkesvegnettet.

Saksopplysninger

Den viktigste kilden til opplysninger om trafikkulykker med personskade i Norge er politirapporterte personskadeulykker. Dette er ulykker hvor minst ett kjøretøy (i hovedsak motorkjøretøy eller sykkel) er innblandet, og hvor minst én person er skadd.

Skadegrad blir oppdelt i drept, meget alvorlig skadd, alvorlig skadd og lettere skadd etter følgende kriterier:

- Som drepte regnes alle som dør innen 30 dager etter ulykkesdato av skader påført i ulykken.
- Meget alvorlig skadde er personer med skader av en slik art at personens liv en tid er truet eller har skader som fører til varige og alvorlig mén.
- Alvorlig skadde regnes som personer med større, men ikke livstruende skader.
- Lettere skadde er personer med mindre brudd, skrammer osv. som ikke trenger sykehusinnlegging.

I statistikker blir ofte «meget alvorlig skadde» og «alvor skadde» slått sammen til en kategori «hardt skadd».

Ikke alle trafikkulykker med personskade er rapportert i offisiell ulykkesstatistikk, og ulykker med mindre alvorlige skader, som ulykker med myke trafikanter og eneulykker er de som er mest underrapportert (TØI-rapport 1692/2019). Videre antas

det at bare 17 % av trafikkskader som behandles av lege eller sykehus kommer med i offisielle statistikk, og for alvorlige skader er rapporteringsgraden 37 % (Elvik 2019).

Tallene som blir presentert i denne saken er hentet fra nasjonal vegdatabank (NVDB) og Statens vegvesens (SVV) trafikkulykkesregister.

Ulykkestall 2024

I løpet av 2024 er det registrert totalt 197 personskadeulykker på fylkesvegnettet. I disse ulykkene er følgende skadegrad registrert.

År	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadd	Sum personskader
2024	4	25	168	197

Utvikling over tid i perioden 2015-2024

Basert på statistikk (Årsrapport fylkesveger 2024, Rogaland) kan vi blant annet se følgende observasjoner for ulykkene over tid i perioden 2015-2024

År	Sum personskadeulykker	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde	Sum personskader
2015	198	4	23	218	245
2016	184	9	33	179	221
2017	113	2	20	125	147
2018	163	7	24	168	199
2019	162	3	24	160	187
2020	147	4	24	144	172
2021	163	5	21	182	208
2022	169	11	31	166	208
2023	139	5	29	129	163
2024	154	4	25	168	197

Sum	1592	54	254	1639	1947
------------	-------------	-----------	------------	-------------	-------------

Antall personskadeulykker på fylkesveger har vist en nedadgående tendens det siste tiåret, men med enkelte svingninger. I 2024 ble det registrert 154 personskadeulykker, en økning fra 2023 (139), men fortsatt betydelig lavere enn toppårene (2015: 198). Antall drepte var 4 personer i 2024, som representerer et relativt lavt nivå sammenlignet med enkelte tidligere år (2022: 11). Antall hardt skadde var 25, en nedgang fra 29 i 2023, men på nivå med de siste årene.

Ulykkestyper

Utforkjøringsulykker utgjorde den største andelen (48 ulykker), med høy alvorlighetsgrad (3 drepte og 7 hardt skadde). Kryssulykker var også fremtredende (40 ulykker, 1 drept, 5 hardt skadde). Møteulykker (18 tilfeller) resulterte i relativt mange hardt skadde (6).

Fotgjenger- og sykkelulykker utgjorde et mindretall i den offisielle statistikken, men med høy risiko for alvorlig skade (4 hardt skadde i 2024). Man bør også ta hensyn til underreportering i vurdering av denne kategorien.

Tid og sted

Flest ulykker i vår- og sommermånedene, særlig mai–august. Fredager og helger skiller seg ut med flest ulykker. Ettermiddagstid (14:00–18:00) er klart mest ulykkesutsatt. De fleste ulykkene skjer utenfor tettsted (948), og 80-soner er overrepresentert når det gjelder dødsulykker (24 drepte i 2024).

Trafikantgrupper

Førere og passasjerer i personbil utgjorde den største gruppen skadde (92 personer). Motorsykkel og lett MC sto for 33 skadde, inkludert 2 drepte. Syklister og fotgjengere utgjorde til sammen 30 skadde, hvorav flere ble hardt skadet. Tungebil- og bussulykker var relativt få, men ga et høyt skadeomfang i de tilfellene de inntraff.

Alder og kjønn

Ungdom i alderen 16–24 år var klart overrepresentert i ulykkesstatistikken (totalt 78 skadde). Også aldersgruppen 35–54 år hadde et relativt høyt skadeomfang. Eldre (75 år +) var involvert i få ulykker, men konsekvensene var ofte alvorlige. Menn dominerte statistikken over drepte og hardt skadde (17 mot 12 kvinner).

Overordnede trekk

Trafikksikkerhetstiltak som midtrekkverk og forsterket vegoppmerking har dokumentert effekt, og ulykkesomfanget på slike strekninger er lavt. Bruk av bilbelte og hjelm er gjennomgående høy, men fortsatt ikke universell. Den samlede utviklingen indikerer fremgang i trafikksikkerheten, men utfordringene knyttet til utforkjøringsulykker, møteulykker og unge førere er fortsatt betydelige.

Forskningsprosjekt om fotgjenger- og sykkelulykker

Rogaland fylkeskommune har med midler fra Fylkestrafikksikkerhetsutvalgets driftbudsjett tilsluttet seg TØIs forskningsprosjekt CyWalk som jobber med å samle inn data selvrapporterte ulykker blant fotgjengere og syklister via et digitalt skjema. Rapporteringen i Rogaland startet i juni 2025, og vil pågå ut 2026. Det samles inn data i samarbeid med SUS, Stavanger legevakt, Haugesund sykehus, Haugesund legevakt og tannlegevakten, som oppfordrer pasienter som har vært i trafikkulykker som fotgjenger eller syklist til å registrere ulykken sin i skjemaet. Respondentene er anonyme og rapporterer hvor ulykken fant sted, hvilken type ulykke det var og om de beruset da ulykken inntraff. Rogaland fylkeskommune kommer til å bruke dataene fra prosjektet til å identifisere ulykkespunkter og potensielle tiltak for å forhindre framtidige ulykker.

Rogaland i nasjonal sammenheng

Rogaland hadde 154 personskadeulykker, altså ca. 10 % av alle registrerte ulykker på fylkesveger i Norge. Dette er en økning fra 2023 (139), i motsetning til den nasjonale trenden som var stabil eller svakt nedadgående. I Rogaland var det fire drepte i 2024 – omtrent proporsjonalt med befolkning og ulykkestall, og lavere enn enkelte større fylker som Vestland, som hadde to drepte, men høyere totalnivå av ulykker.

Når det gjelder ulykkestyper følger Rogaland i stor grad den nasjonale profilen for perioden:

- Utforkjøringsulykker (48) og kryssulykker (40) dominerer, i tråd med nasjonal trend.
- Møteulykker (18) utgjør en mindre andel enn landsgjennomsnittet, men med høy alvorlighet.

- Trafikanter: Som i landet ellers er personbilførere og -passasjerer klart mest utsatt, men Rogaland har også en relativt høy andel MC- og sykkelulykker.
- Alder og kjønn: Fordelingen i Rogaland følger i stor grad de nasjonale mønstrene: unge førere (16–24 år) og menn er sterkt overrepresentert.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren ser positivt på at det er en nedgang i antall drepte og hardt skadde fra 2023. Det totale antallet ulykker på fylkesvegnettet har økt 2023 til 2024.

Rogaland skiller seg ut nasjonalt fordi det har vært en økning i antallet registrerte ulykker, mens trenden nasjonalt er stabil eller svakt nedadgående. Dette ser fylkesdirektøren alvorlig på, og Rogaland fylkeskommune som vegeier må fortsette det systematiske arbeidet for å redusere trafikkulykker med særskilt innsats blant annet på høyhastighetsstrekninger og i kryss, hvor de mest alvorlige ulykkene inntreffer. Fylkesdirektøren har gjennom arbeidet med samferdselsstrategien for Rogaland 2022-2033 satt trafiksikkerhet høyt på agendaen, og oppfølging av strategien må fortsette i det videre arbeidet internt og eksternt.

Konklusjon

Ulykkestallene for 2024 tas til orientering

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 14.09.2025

Arkivreferanse: 2025/69031-1

Saksbehandler: Erik Cockbain

Avdeling: Plan og arealforvaltning

FRAM - fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet i Rogaland - planprogram - offentlig høring

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
70/2025	25.09.2025	Ungdommens fylkesråd
72/2025	29.09.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
44/2025	30.09.2025	Eldrerådet
39/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget
80/2025	02.10.2025	Kultur- og næringsutvalget Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Planprogram FRAM_til politisk behandling

Sammendrag

Saken omhandler planprogram for fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet (FRAM), Regional plan for Rogaland.

Saksframlegget beskriver og begrunner bakgrunn og rammene for utvikling av en ny regional plan, inkludert leveranser, organisering og fremdriftsplan, og redegjør kort for planprogrammets innretning og hovedinnhold

FRAM er et omfattende og ambisiøst prosjekt. For at det skal være mulig å få et første planvedtak innen sommeren 2027 i tråd med fylkesutvalgets vedtak i oppstartssaken i juni 2025, forutsetter planprogrammet at ikke alt kan tas opp til behandling i denne første fasen. I planprogrammet legges det opp til at første fase

avgrenses til å få på plass den overordnede strukturen for en ny plan, og noen utvalgte tema. Inndeling i faser og beskrivelse av hvilke plantema som bør prioriteres er forklart på en oversiktlig måte i planprogrammet. Det redegjøres også grundig for det nye grepet med et «løpende» og tett plansamarbeid med kommunene, særlig knyttet opp mot rulleringen av fylkesplanen i hver fylkestingsperiode.

Fylkesdirektøren anbefaler at planprogram for ny fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet (FRAM) legges ut på offentlig høring med frist 31. januar 2026, med mål om første planvedtak i inneværende fylkestingsperiode, våren 2027.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Planprogrammet for ny fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet (FRAM) legges ut på offentlig høring fra senest 1. november 2025 til 31. januar 2026.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektøren

Rune Thele

samfunnsdirektør

Bakgrunn for saken

Arbeidet med FRAM er forankret i [Utviklingsplan for Rogaland - regional planstrategi 2025-2028](#), vedtatt i fylkestinget 29. oktober 2024 og [oppstartssak behandlet av fylkesutvalget, sak 108/25, 3. juni 2025](#).

Planprogram

I henhold til plan og bygningsloven skal det lages planprogram for regionale planer, jamfør §§ 4-1 og 8-3. Planprogrammet skal gjøre greie for formål med planarbeidet, hva som skal utredes, opplegg rundt medvirkning, planprosess og frister.

Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn før planprogrammet vedtas av fylkestinget.

Forslag til planprogram er vedlagt.

Problemstilling

Fylkesutvalget skal ta stilling til om planprogrammet for FRAM skal legges ut til offentlig ettersyn.

Saksopplysninger

Planprogrammet begrunner og beskriver en regional planprosess etter plan- og bygningsloven § 8-1 som skal bidra til å samle regionale mål, strategier og retningslinjer for areal og mobilitet i Rogaland i ett plandokument. Samtidig med at ny plan vedtas kan en rekke andre regionale plandokument oppheves som selvstendige planer. Det vil bidra til å gjøre plansystemet i Rogaland mer tilgjengelig og oppdatert.

Planprogrammet viser hvordan arbeidet vil organiseres som et fast og kontinuerlig samarbeid, og gjennomføres i flere faser. Første fase utgjør resten av denne fylkestingsperioden fram til 2027 og innebærer å få på plass et rammeverk for ny plan, noen høyt prioriterte tema, og strukturen for løpende samarbeid og medvirkning med kommunene og andre berørte parter.

Planprogrammet beskriver hvordan plantema skal avgrenses og utredes i denne første fasen av arbeidet. For noen tema planlegges det en helhetlig behandling i

første fase mens andre tema blir delvis behandlet eller utsatt i sin helhet til senere faser. Det gis en oppsummering av dette i en tabell nedenfor. Tabellen inngår også i forslag til planprogram.

Det planlegges for et effektivt og forutsigbart medvirkningsopplegg, inkludert en politisk referansegruppe der fylkespolitikere vil møte ordførerne i Rogaland, statsforvalteren og andre statlige aktører med ansvar for arealbruk og mobilitet.

Nedenfor redegjøres det kort for innretning av og innhold i planprogrammet.

Formål med planarbeidet – hvorfor trenger vi FRAM?

Første del av planprogrammet tar utgangspunkt i formål med arbeidet og de sentrale utfordringer og muligheter knyttet til samfunnsutvikling i Rogaland fremover.

Følgende fire «slagord» benyttes til å begrunne hvorfor et nytt og samlende planprosjekt i regi av Rogaland fylkeskommune er et viktig bidrag til dette:

- Ambisiøse mål om utvikling og bærekraft
- Vi er sterkere sammen
- Komplekse samfunnsendringer
- Forenkle og fornye – et helhetlig plansystem

Hva skal vi jobbe med i FRAM?

Andre del av planprogrammet tar utgangspunkt i de fire langsiktige utviklingsmålene fra Utviklingsplanen. For å sette disse inn i konteksten av regional areal- og mobilitetsplanlegging og gi retning til planarbeidet er det knyttet overordnede strategiformuleringer til utviklingsmålene. Hensikten er å kunne få tidlige og tydelige signaler om hva FRAM skal bidra til innen:

- Attraktive lokalsamfunn, tettsteder og byer
- Konkurransedyktig region
- Helsefremmende og inkluderende samfunn
- Klimaomstilling og livskraftig naturmiljø

Videre presenteres plantemaene som FRAM skal jobbe med, inkludert avgrensningen av disse i første fase av planarbeidet og utredningsbehov i denne fasen. Plantemaene er presentert som fire ulike «pakker» med undertema, med en regional arealstrategi som et samlende, tverrgående tema. Temaene er pakket av hensyn til planprosess og representerer ikke nødvendigvis endelig kapittelinndeling i et ferdig plandokument:

- By og stedsutvikling
- Transport og infrastruktur
- Næringsarealer og mineralressurser
- Blågrønne verdier

Plantemaene og i hvilken grad de omfattes av første fase av planarbeidet er oppsummert i denne tabellen:

Plantema	Undertema	Behandles* i første fase (->2027)	Kommentar
By og stedsutvikling	Senterstruktur og handel	Ja	Fastsette en samlet regional senterstruktur og oppdatere føringer for handel, tjenesteyting og regionale funksjoner. Arbeidet vil ta stilling til regional planbestemmelse for handel
	Stedsforming og bomiljø	Ja	Samle og oppdatere føringer fra gjeldende delregionplaner
Transport og infrastruktur	Transport og mobilitet	Delvis	Samle og oppdatere føringer for transportsystemet og differensierte mobilitetsstrategier. Fastsette hovedstruktur for transport og logistikk. Parkeringsnormer utsettes.

	Energisystemet	Nei	Det skal utarbeides kunnskapsgrunnlag om energisystemet i Rogaland, som skal ligge til grunn for planarbeidet i neste fase.
Næringsareal og mineral-ressurser	Regionale næringsområder	Ja	Samle og oppdatere føringer for regionale næringsområder fra gjeldende delregionplaner og regional plan grønn industri.
	Mineraler, byggeråstoff og massehåndtering	Delvis	Føringer for massehåndtering behandles i første fase. Mineraler og byggeråstoff utsettes. Utredningsarbeid knyttet til byggeråstoff og mineraler starter opp som grunnlag for videre planarbeid i neste fase.
Blågrønne verdier	Jordvern og landbruk	Ja	Samle og oppdatere føringer fra gjeldende delregionplaner og jordvernstrategien i første fase.
	Natur og friluftsliv	Delvis	Samle og oppdatere føringer for natur, friluftsliv og landskap. Aktuelle tema til vurdering vil være planvask, arealnøytralitet, naturrestaurering og kartfesting av viktige natur- og friluftslivsverdier og blågrønne strukturer.

*»Behandles i første fase» innebærer at det tas stilling til regional arealpolitikk (retningslinjer og bestemmelser) innen våren 2027.

Hvordan skal vi jobbe med FRAM?

Siste delen av planprogrammet presenterer og begrunner opplegget rundt medvirkning, møteplasser og fremdrift, med utgangspunkt i oppstartsaken vedtatt i fylkesutvalget i juni.

Sentralt står en *politisk referansegruppe* bestående av gruppelederne fra hvert parti i fylkestinget, og ledet av fylkesordfører, med fylkesvaraordfører som nestleder. En til to ganger i året vil det arrangeres stormøter der referansegruppen utvides med ordførerne i Rogaland, statsforvalteren og andre statlige aktører innen arealbruk og mobilitet.

Det legges også opp til en rekke andre medvirkningsaktiviteter med kommuner, statlige aktører og ulike interessegrupper.

Det legges opp til sluttbehandling av et planforslag i denne fylkestingsperioden.

- Juni 2025: Oppstart (FU)
- Nov. 2025: Høring av planprogram (nov-jan)
- Våren 2026: Vedtak planprogram (FU)
- Des. 2026: Høring av planutkast (des-feb)
- Juni 2027: Planvedtak (FT)

Forenkling av plansystemet

I denne siste delen av dokumentet er det tydeliggjort hvilke gjeldende planer som forutsettes avvirket i forbindelse med vedtak av FRAM. Dette forutsetter fremdrift og leveranse på de prioriterte plantemaene slik det er skissert i planprogrammet. Denne oversikten går lenger enn vedtatt utviklingsplan, men er i tråd med anbefalinger til oppstartssaken som ble vedtatt av fylkesutvalget i juni, FU-sak 108/25. Denne delen av dokumentet beskriver også forholdet mellom FRAM og andre pågående planprosjekt:

Avvikles som selvstendige plan-dokument i forbindelse med vedtak av FRAM i gjeldende fylkestingsperiode (→2027)²	Videreføres som selvstendig plandokument. Videre status avklares i fylkestingsperiode 2027–2031.
RP Jæren og Søre Ryfylke (2020) RP Dalane (2019) RP Haugalandet (2017) RP Ryfylke (2016) RP friluftsliv og naturforvaltning (2017) RP massehåndtering (2017) RP byggeråstoff i Ryfylke (2013) RP byggeråstoff på Jæren (2006) RP klimatilpasning (2020) RP vindkraft (2007) Jordvernstrategi for Rogaland (2019/2023) Strategi for små vannkraftverk 2014–2020 (2014)	RP kulturmiljø (2023) RP grønn industri (2023) RP vannforvaltning (2022, under revisjon) RP Preikestolen og Lysefjordområdet (2025) RP Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiene og Setesdal Austhei (Heiplanen) (2012, revisjon vurderes)

Fylkesdirektørens vurderinger

Demokratisk forankret arealplanlegging er blant de mest sentrale verktøyene samfunnet har for å styre samfunnsutviklingen i ønsket retning. Gjennom langsiktig og helhetlig planlegging legger vi til rette for at samfunnets behov dekkes, med arealer til boliger, næringsliv, samferdsel, friluftsliv, fornybar energi, ressursutvinning med mer. Samtidig brukes planlegging aktivt for å realisere viktige mål som ivaretagelse av naturmangfold, reduksjon av klimagassutslipp og vern av matjord.

Disse hensynene kan ofte komme i konflikt. Når arealene blir knappere, øker behovet for tydelige prioriteringer og balanserte avveininger mellom ulike interesser.

Fylkeskommunen har hatt, og FRAM kan spille, en sentral rolle i dette arbeidet.

Gjennom FRAM kan vi fasilitere dialog på tvers av forvaltningsnivåer og bidra til å samordne statlige, fylkeskommunale og kommunale interesser og virkemidler i fylket. På denne måten kan arealbruken og utviklingen av infrastruktur skje på en måte som sikrer langsiktige gevinster, både for dagens innbyggere og for kommende generasjoner.

Prioritering

Utkast til planprogram viser at FRAM er et omfattende og ambisiøst prosjekt – både når det gjelder målsettingene, omfang av plantema, utredningsarbeid og medvirkningsopplegg. FRAM vil kreve mye av både fylkespolitikere, fylkesadministrasjon og våre eksterne samarbeidsparter i årene fremover.

For at det skal være mulig å få et første planvedtak innen sommeren 2027 i tråd med fylkesutvalgets vedtak i oppstartssaken juni 2025, forutsetter planprogrammet at ikke alt kan tas opp til behandling i denne første fasen. Fasen bør avgrensnes til å få på plass den overordnede strukturen for en ny plan, og noen utvalgte tema. Inndeling i faser og beskrivelse av hvilke plantema som bør prioriteres er forklart på en oversiktlig måte i planprogrammet.

Effektivt samarbeid

FRAM legger opp til en ny og spennende organisering. En ny fylkesplan som erstatter fire delregionplaner gir både utfordringer og muligheter når det gjelder medvirkning. Med FRAM må vi derfor tenke litt nytt rundt involvering.

Selv om FRAM legger opp til færre direkte møter i «styringsgrupper» med politisk ledelse i kommunene enn det som har vært tilfelle i forbindelse med delregionplanene for hhv Jæren, Ryfylke, Dalane og Haugalandet, gir det nye prosjektet også nye muligheter vi ikke har hatt før. Rullering av planen i hver fylkestingsperiode vil gjøre det mulig å ha flere og hyppigere høringer hvor kommunene formelt kan uttale seg basert på grundige lokale behandlinger. Det vil også bli enklere og raskere å gjennomføre planendringer for å møte nye utfordringer eller gripe nye muligheter. Oppdaterte planer er viktig for fylkeskommunens legitimitet som både regional samfunnsutvikler og planmyndighet.

Med den politiske referansegruppen får fylkespolitikerne også en ny arena for å utforske sammenhengene mellom regional utvikling, arealbruk og mobilitet sammen med kommunepolitikere og statlige aktører. Utover dette vil det jobbes parallelt med informasjon og medvirkningstiltak for å sikre god involvering.

Den brede inngangen til plandialogen med kommunene og staten som FRAM legger til rette for, kan benyttes til å se både enkeltkommuner, delregioner, og grupper av kommuner med lignende utfordringer og muligheter samtidig. Differensiering er et viktig stikkord fra fylkesutvalgets behandling av oppstartssaken i juni, som planprogrammet har med seg. En del av ambisjonen ved å frigjøre seg fra «delregionfokuset» i gjeldende planer er at det skal være enda enklere å løse planoppgaver sammen med lignende kommuner - på tvers av fylket. Dette blir svært viktig dersom vi skal nå visjonen vår, *Sammen for et grønt og attraktivt Rogaland*.

Konklusjon

Planprogrammet gir en ryddig og god oversikt over formålet med FRAM, innretning på arbeidet med ulike plantema og opplegget for medvirkning. Fylkesdirektøren anbefaler at planprogrammet legges ut på offentlig høring fra senest 1. november 2025 til 31. januar 2026.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 14.09.2025

Arkivreferanse: 2023/57556-6

Saksbehandler: Lene Lundgren Kristensen

Avdeling: Klima og energi

Regionalplan for natur og klimaomstilling i Rogaland 2026-2050 - Høring av planen

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
69/2025	25.09.2025	Ungdommens fylkesråd
45/2025	30.09.2025	Eldrerådet
40/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget
75/2025	02.10.2025	Kultur- og næringsutvalget Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Regionalplan for natur og klimaomstilling i Rogaland 2026-2050
- 2 Handlingsprogram til Regionalplan for natur og klimaomstilling

Sammendrag

Høringsutkast til *Regionalplan for natur og klimaomstilling i Rogaland 2026-2050* legges frem for behandling, og anbefales lagt ut på høring.

Regionalplanen gir en felles strategisk retning for hvordan Rogaland skal lykkes med å ta bedre vare på naturen, kutte i klimagassutslippene, håndtere klimarisiko og redusere sårbarheter som følger med klimaendringene. Planens hovedmål er *Sammen for et omstillingsdyktig og naturvennlig lavutslippssamfunn*. Målet støtter opp om hensikten med planen som et verktøy for å samle aktører, mobilisere ressurser og tydeliggjøre prioriteringer. Planen skal bidra til samordnet innsats på

tvers av sektorer, kommunegrenser og myndighetsnivå, og den har et langsiktig perspektiv, som sikrer at innsatsen for klima og natur henger sammen.

Regionalplanen er bygd opp med tre hovedtema og fem innsatsområder, som alle gjenspeiler de største utfordringene og mulighetene forbundet med en naturvennlig klimaomstilling. Ambisjonene i planen konkretiseres gjennom mål og strategier.

Handlingsprogrammet prioriterer de viktigste tiltakene frem mot 2030, og tydeliggjør hvordan det skal jobbes for å nå målene i planen.

Fylkesdirektørens innstilling

Regionalplan for natur og klimaomstilling i Rogaland 2026-2050 legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring, med høringsfrist 19. desember 2025.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Rune Thele

samfunnsdirektør

Bakgrunn for saken

I *Utviklingsplan for Rogaland 2021-2024* ble det vedtatt å utarbeide en regionalplan for klimaomstilling. Fylkestinget vedtok oppstart av planarbeidet 22. februar 2022 (FT-sak 19/22). [Planprogrammet til regionalplanen](#) ble vedtatt i juni 2023 (FU-sak 132/23). I forbindelse med gjeldende regional planstrategi ([Utviklingsplan for Rogaland 2025-2028](#)) ble det vedtatt at regionalplanen også skal omfatte naturmangfold, for å se natur- og klimautfordringene i sammenheng, og vurdere hva klimaomstilling betyr for Rogaland.

Regionalplanen berører alle de fire langsiktige utviklingsmålene i utviklingsplanen, og samordner temaene klimagassutslipp, klimatilpasning, energi, naturmangfold og klimarisiko.

Regionalplan for natur og klimaomstilling erstatter regionalplan for klimatilpasning (2020), regionalplan for energi og klima (2010) og natur-delen av regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning (2017).

Problemstilling

Fylkesutvalget skal ta stilling til om utkast til *Regionalplan for natur og klimaomstilling i Rogaland 2026-2050* skal sendes på høring.

Saksopplysninger

Prosess, organisering og medvirkning

Fylkesdirektøren har utarbeidet et forslag til regionalplan for natur og klimaomstilling. Planarbeidet har vært organisert med et råd av politiske representanter og Statsforvalteren; Klimaråd Rogaland. I tillegg er det etablert en administrativ prosjektgruppe, med representanter fra kommuner i fylket, Statens vegvesen, Jernbanedirektoratet, Avinor og Statsforvalteren, i tillegg til fylkeskommunen.

I løpet av planprosessen er det gjennomført flere arbeidsverksteder, webinarer, høring av planprogram og en rekke møter i klimarådet og prosjektgruppa.

Kunnskapsgrunnlaget til planen

Disse fire utredningsarbeidene har blitt innhentet i forbindelse med planarbeidet:

1. *Kartlegging av karbonrike arealer i Rogaland.*
[Rapport](#) og datagrunnlag utarbeidet av NIBIO, oktober 2023. Kartgrunnlaget er tilgjengelig på Temakart Rogaland. Resultatene ble presentert på et webinar.
2. *Kartlegging og analyse av energi- og klimaomstilling i Rogaland.*
[Rapport](#) utarbeidet av Menon Economics og CICERO, ferdigstilt januar 2024. Underveis i prosjektet gjennomførte fylkeskommunen flere workshops i samarbeid med konsulentene, i tillegg til et avsluttende webinar. Resultatene av kartleggingen ble presentert på et webinar, og for Klimaråd Rogaland.
3. *Kartlegging av forvaltningen av naturmangfold i Rogaland, og anbefalinger til fylkeskommunen innen ivaretagelse av naturmangfold og friluftsliv.*
[Rapport](#) av Menon Economics, publisert april 2024. Underveis i kartleggingen arrangerte fylkeskommunen og Menon et arbeidsverksted for innhenting av lokalkunnskap. Resultatene av kartleggingen ble presentert på et webinar, og for Klimaråd Rogaland.
4. *Kartlegging og analyse av potensialet for energiomstilling i Rogaland.*
[Rapport](#) av THEMA Consulting, publisert juni 2024. Resultatene ble presentert på et webinar.

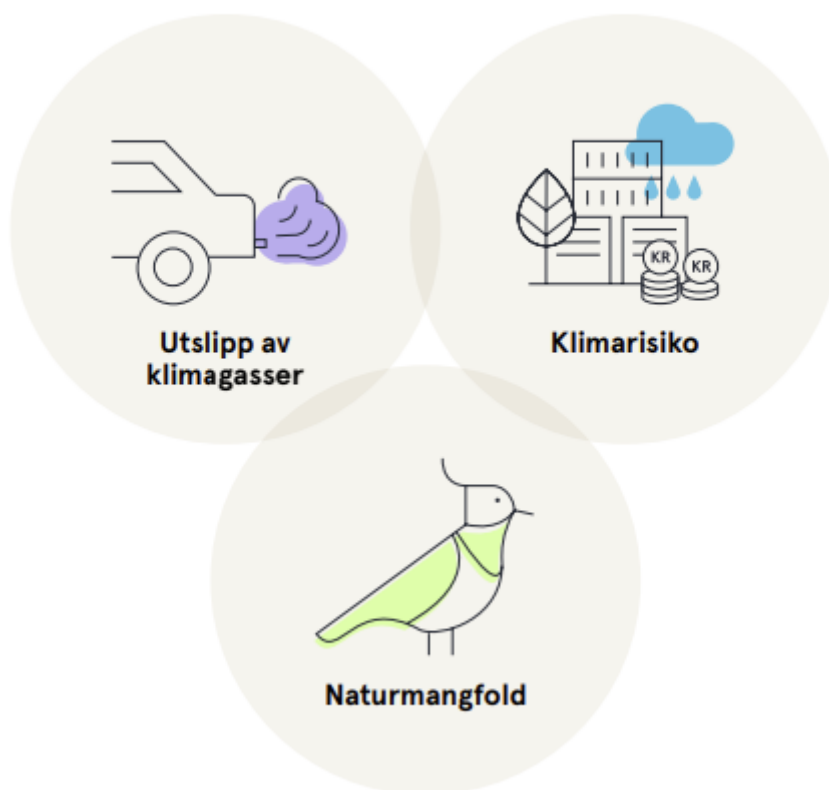
Også inkludert i planens kunnskapsgrunnlag er temanotater produsert av administrasjonen til møtene i klimarådet og administrativ prosjektgruppe, resultater fra spørreundersøkelse om status for natur- og klimaarbeid i kommunene, alle innspill mottatt på arbeidsverksteder og høringsinnspill til planprogrammet.

Planforslaget

Regionalplanen består av to dokumenter; regionalplandokumentet og handlingsprogrammet. Regionalplandokumentet gir strategisk retning og prioriteringer for naturvennlig klimaomstilling i fylket. Handlingsprogrammet inneholder anbefalte tiltak for oppfølging av mål og ambisjoner i planen, i tiden frem mot 2030.

Regionalplanen har tre hovedtema: Naturmangfold, klimarisiko og utslipp av klimagasser (figur 1).

Hovedtema i regionalplanen

Figur 1: Hovedtemaene i regionalplanen

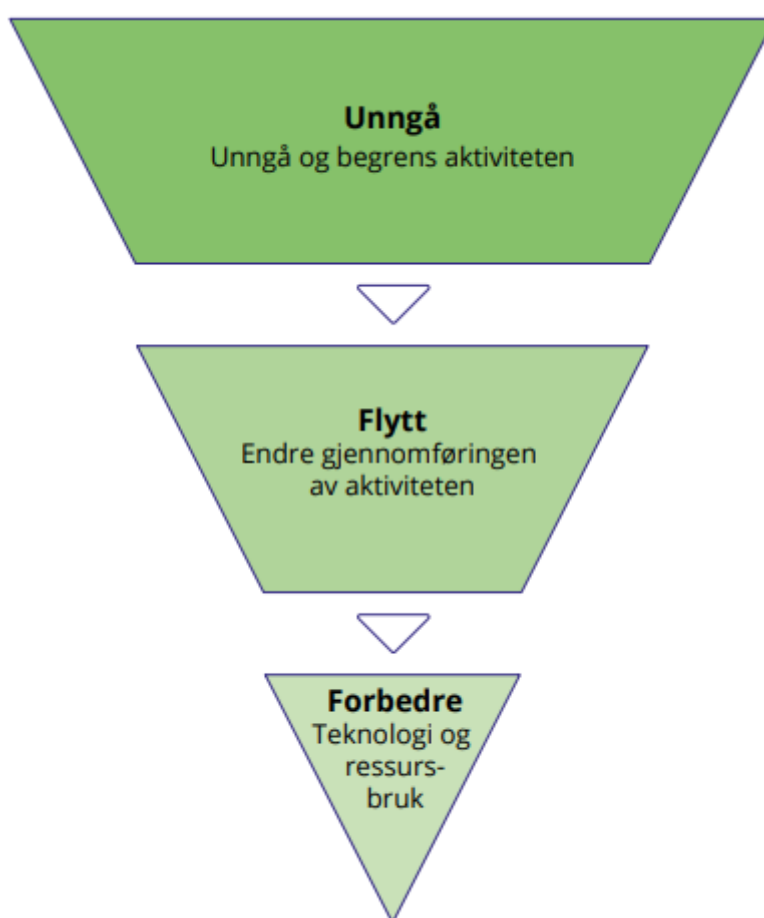
Planens mål, strategier og tiltak går på tvers av de tre hovedtemaene, og tiltakene i handlingsprogrammet går på tvers av målene og strategiene.

Planens hovedmål er *Sammen for et omstillingsdyktig og naturvennlig lavutslippssamfunn*. Målet understreker viktigheten av at det offentlige, næringer og andre aktører kartlegger sine sårbarheter og muligheter i omstillingen for å sikre natur og klima, velferd og konkurransekraft. Målet underbygger også betydningen av at naturvennlig omstilling krever store endringer på tvers av sektorer, forvaltningsnivåer og kommunegrenser.

Alle mål og ambisjoner i regionalplanen er knyttet opp mot UFF-rammeverket (Unngå - Flytte - Forbedre) (figur 2). Rammeverket er valgt fordi det er tydelig forankret både nasjonalt og internasjonalt. Klimautvalget 2050 anbefaler å bruke UFF i all samfunnsplanlegging, og rammeverket ble i 2024 innarbeidet i de nye statlige planretningslinjene for klima og energi. UFF slår fast prinsipper for prioritering av

aktiviteter og tiltak, slik at samfunnsutviklingen er bærekraftig, med lave klimagassutslipp, lavt ressursbruk og høy grad av sirkularitet.

Hensikten med å benytte UFF-rammeverket som et gjennomgående prinsipp i planen, er å sikre at alle målene i planen er i tråd med en bærekraftig ressursbruk og sirkulære løsninger, og dessuten at målene henger godt sammen på tvers av fag, sektorer og forvaltningsnivåer.

Figur 2: UFF-rammeverket Unngå - Flytte - Forbedre. (Kilde: Klimautvalget 2050.)

Regionalplanen er strukturert etter fem innsatsområder med tilhørende mål (figur 3). Innsatsområdene gjenspeiler de største utfordringene og mulighetene knyttet til naturvennlig klimaomstilling.

 På vei mot lavutslipp	På vei mot lavutslipp I Rogaland reduserer vi direkte og indirekte klimagassutslipp i alle sektorer og med et bredt spekter av virkemidler, i tråd med nasjonale klimamål.
 Energismart	Energismart I Rogaland bruker vi energien effektivt og legger om til lavutslippsløsninger i alle sektorer.
 Naturvennlig	Naturvennlig I Rogaland tar vi vare på naturens mangfold gjennom kunnskapsbasert og nøktern arealforvaltning.
 Trygt og klimatilpasset	Trygt og klimatilpasset I Rogaland er vi godt forberedt på, og tilpasset, klimaendringene.
 Mobilisere for omstilling	Mobilisere for omstilling I Rogaland har vi alle med oss i omstillingen gjennom samarbeid og kunnskapsformidling.

Figur 3: Planens innsatsområder med tilhørende mål.

Regionalplan for natur og klimaomstilling inneholder ikke retningslinjer for arealbruk. Samtidig er arealbruk den enkeltfaktoren som påvirker naturmangfoldet mest, og som i størst grad legger press på rogalandsnaturen. Mål, anbefalinger og prinsipper i regionalplanen som gjelder arealplanlegging og natur vil derfor følges opp i arbeidet med fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet (FRAM).

Fylkesdirektørens vurderinger

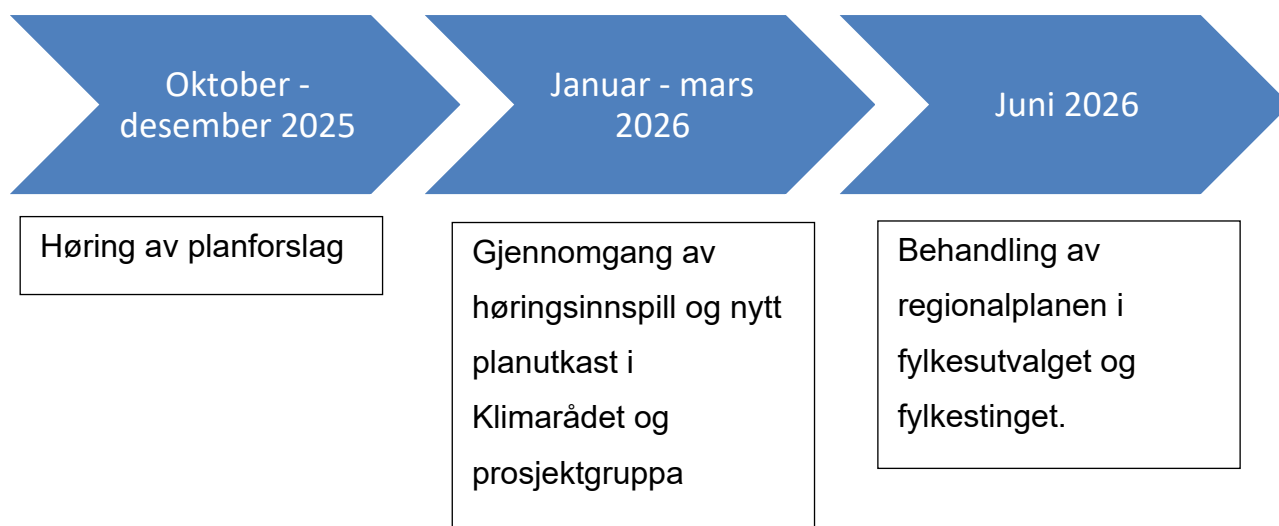
Planstrukturen i Rogaland har vært under endring siden oppstart av denne planen. Dette har fått konsekvenser for både formålet med planen og innholdet i den. Der regionalplanen tidligere siktet inn mot å komme frem til nye arealføringer, legger den nå overordnede og strategiske føringer for hvordan arealpolitikken kan utvikles videre i FRAM. Planen peker på et behov for en mer strategisk inngang til hvordan våre felles og begrensede arealressurser skal prioriteres, slik at nedbygging av natur begrenses, samtidig som det sikres handlingsrom til å realisere initiativene med høyest samfunnsnytte. Planen peker på energiinfrastruktur som et slikt viktig hensyn, men overlater den videre prioriteringen til prosessene i FRAM.

På innholdssiden er det lagt stor vekt samordning mellom planer og strategier i fylkeskommunen. I tillegg til utviklingsplanen har det for denne planen vært spesielt viktig å sikre sterke koblinger til regionalplan grønn industri, nærings- og innovasjonsstrategien, samferdselsstrategien og de pågående prosessene i FRAM.

Gjennomføring av høringen

Etter Plan- og bygningsloven skal regionale planer ligge ute på høring i minst seks uker. Fylkesdirektøren vurderer at det bør være en noe lengre høringsperiode, drøyt åtte uker, for å hensynta saksbehandlingstiden i kommunene. Det foreslås derfor at høringsfristen settes til 19. desember 2025.

Dette gir følgende fremdriftsplan, dersom planen vedtas å sendes på høring med slik frist:

I høringsperioden er det planlagt et eget digitalt informasjonsmøte spesifikt for denne regionalplanen, for kommuner, statlige myndigheter, organisasjoner, næringsaktører og andre interesserte. Det gjøres opptak, slik at innholdet er tilgjengelig hele høringsperioden.

I tillegg arrangerer fylkeskommunen i november en regionsturné, med ett møte i hver av fylkets fem regioner. Regionsturnéen er et felles medvirkningsarrangement for denne regionalplanen, og høring av planprogrammene til regionalplan for helsefremmende og inkluderende samfunn (HIS), og fylkesplan for regional utvikling, areal og mobilitet (FRAM). Hensikten med regionsturnéen er å informere om innholdet i planene som er på høring, legge til rette for dialog om mål og ambisjoner for samfunnsutviklingen i Rogaland, og innhente innspill til planene.

Sentrale momenter i høringen

I høringen av planen bes alle interesserte aktører komme med tilbakemeldinger på mål og ambisjonsnivå i planen, og prioriterte tiltak. Handlingsprogrammet inneholder en rekke tiltak, og i høringen er det sentralt å avdekke hvilke av tiltakene som treffer godt, og hvilke som ikke gjør det.

Kommunene inviteres spesielt til å komme med innspill på hva de trenger for å styrke innsatsen innen natur, klima og omstilling til lavutslipp. Regionalplanen inneholder blant annet en liste med 12 anbefalinger til kommunene som kommunene vil bli bedt om på gi tilbakemelding på.

Rogalands rolle i omstillingen

Rogaland har helt særegne problemstillinger som må håndteres i klimaomstillingen, og det er i fellesskap vi finner de beste løsningene. Rogaland har en næringsstruktur som gir oss høy omstillingsrisiko. Mye av vår verdiskaping er i globale eksporterende bransjer. Bedriftenes konkurransekraft er avhengig av at de evner å omstille i takt med den omstillingen som skjer i markedet, og vår felles velferd og attraktivitet er avhengig av at de lykkes.

Naturen i Rogaland er under press, og den enkeltfaktoren som bidrar mest til dette, er arealbruken vår. Stadig nedbygging av natur, ofte bit for bit, ødelegger for

naturmangfold, økosystemer, folkehelse og sikkerhet. Det er behov for å stramme inn arealforbruket til et nivå som sikrer et rikt naturmiljø og robuste økosystemer, også i et endret klima. Den beste klimatilpasningen får vi ved å gi naturen mer plass.

Samtidig vet vi at omstilling til lavutslippssamfunnet vil kreve areal, blant annet til energi-infrastruktur. Fylkesdirektøren vurderer at dilemmaet best løses ved å ha en strategisk overordnet diskusjon om hvor stor nedbygging vi kan tillate, og hvilke typer initiativer som bør prioriteres innenfor en slik ramme.

Regionalplanen anbefaler at Rogaland bruker tiden frem mot 2030 til å rigge samfunnet for omstilling, slik at vi står bedre rustet til å møte klimaendringene, fortsette energiomstillingen, ta bedre vare på naturen, lykkes med å redusere utslippene våre, og posisjonere oss i et grønnere marked.

Om klimamål i planen

Stortinget har i Klimaloven slått fast at Norge innen 2050 skal være et lavutslippssamfunn med 90-95 prosent lavere klimagassutslipp enn i 1990. I et slikt lavutslippssamfunn handler det ikke om å velge hvilke utslipp vi skal kutte, men om hvilke minimale utslipp vi kan tillate oss å sitte igjen med.

Utgangspunktet for klimamålene som settes i denne regionalplanen er at Rogaland skal ta sin andel av nasjonale utslippskutt. Fylkesdirektøren anbefaler derfor at de til enhver tid gjeldende nasjonale målene om utslippsreduksjoner også bør gjelde som Rogalands utslippsmål.

Rogaland har høye klimagassutslipp, og for industrien blir det avgjørende å få på plass løsninger for karbonhåndtering. Fylkesdirektøren vurderer at dette vil være nødvendig både for at Rogaland skal nå klimamålene, og for at industrien skal være konkurransedyktig. Karbonfangst- og lagring vurderes derfor å ha stor strategisk verdi for Rogaland. Fylkesdirektøren vil følge opp dette også i næringspolitikken, blant annet ved revideringen av Nærings- og innovasjonsstrategien og innretningen av tilskuddsordninger.

For at Rogaland skal lykkes med klimamålene, er det avgjørende å få til utslippskutt i alle sektorer. Både store og små utslippsreduksjoner må realiseres. De siste årene har utslippene i Rogaland gått merkbart ned, og dette viser oss at samfunnet er på

riktig vei. Fylkesdirektøren vurderer at planens mål og strategier for utslippsreduksjoner er ambisiøse, og nødvendige, for å sikre klimaomstilling i Rogaland.

Behovet for klimatilpasning er stort, og økende

Klimaendringene blir stadig mer alvorlige, og fører blant annet til hetebølger, tørke flom og skred, som gir globale utfordringer med eksempelvis mangel på mat og vann, flere klimaflyktninger og økt grad av uro og konflikter. Dette gir konsekvenser for Rogaland, og treffer blant annet beredskap, matproduksjon og en økt klima- og naturrisiko.

Planen vektlegger behovet for tilpasning og forebygging, i stedet for gjenoppbygging. Dette vil kunne gi økte kostnader for mange aktører på kort sikt, men antas å gi betydelige langsiktige besparelser.

Om behovet for oppfølging

Dersom planen setter ambisiøse mål, trengs det også sterke grep for å følge disse opp. Regionalplanen legger opp til en ressursbruk som er innenfor avsatt økonomisk ramme. Samtidig pekes det på at samfunnet trenger å frigjøre mer ressurser og kapasitet til naturvennlig klimaomstilling.

Å gå fra ord til handling i omstillingen krever at vi som samfunn tenker nytt, både organisatorisk og økonomisk. Eksisterende virkemidler og verktøy må brukes på en mer systematisk og strategisk måte enn det gjøres i dag. Ambisjonsnivået er høyt, men dette er også i tråd med Omstilling 28, hvor ett av tiltakene er å redusere aktivitet knyttet til utarbeidelse av planer og strategier, og øke aktivitetsnivået på oppfølging av dem.

De fleste tiltakene og aktivitetene som må på plass for å lykkes med omstilling, skjer lokalt og er ofte styrt av kommunene. Og det er kommunene som har hånden på rattet i arealpolitikken. Et av regionalplanens mål, er å få til et løft for lokalt klima- og naturarbeid og det følges opp med tiltak for å styrke kommunene. Fylkesdirektøren vurderer at dette er helt avgjørende for Rogaland.

Konklusjon

Regionalplanen er bygd på et omfattende kunnskapsgrunnlag, innspill fra medvirkningsprosessen og nasjonale føringer og forventninger. Planen peker på felles mål og ambisjoner som vurderes som hensiktsmessige og støttende for å lykkes med en naturvennlig klimaomstilling av samfunnet.

Planen har mange strategier og tiltak, og handlingsprogrammet konkretiserer disse. Hvilke strategier og tiltak som vurderes å treffe best vet vi først etter høringen, og fylkesdirektøren forventer mange og tydelige innspill som kan brukes til å utarbeide et planutkast til fylkestinget.

Planen setter ned viktige prinsipper for utvikling av arealpolitikken. Dette medfører en ekstra tett kobling til FRAM. Fylkesdirektøren vurderer derfor at det er et viktig poeng å høre planen i samme periode som planprogrammet til FRAM.

Fylkesdirektøren anbefaler at regionalplanen legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring, med høringsfrist 19. desember 2025.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Dato: 17.09.2025

Arkivreferanse: 2025/53568-1

Saksbehandler: Signe Opsahl

Avdeling: Folkehelse, idrett og mangfold

Regionalplan for Helsefremmende og inkluderende samfunn - Høring av planprogram

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
72/2025	25.09.2025	Ungdommens fylkesråd
73/2025	29.09.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
48/2025	30.09.2025	Eldrerådet
51/2025	30.09.2025	Opplæringsutvalget
41/2025	01.10.2025	Samferdselsutvalget
72/2025	02.10.2025	Kultur- og næringsutvalget Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Planprogram - til høring
- 2 Statusrapport om arbeidet med folkehelse og universell utforming i Rogaland (2025)

Sammendrag

I forbindelse med vedtaket av Utviklingsplan for Rogaland 2025 – 2028 – regional planstrategi, ble det besluttet å utvikle en regionalplan for et helsefremmende og inkluderende samfunn (HIS-planen). Utviklingsplanens fire langsiktige utviklingsmål er gjensidig avhengige av hverandre:

- Attraktive lokalsamfunn, tettsteder og byer
- Konkurransedyktig region

- Helsefremmende og inkluderende samfunn
- Klimaomstilling og livskraftige naturmiljø

Hovedinnholdet i HIS-planen blir knyttet til utviklingsmålet «Helsefremmende og inkluderende samfunn», men også de andre målene blir berørt, der det er relevant. Planen skal bidra til mindre sektorisering og en mer helhetlig tilnærming til samfunnsutfordringene og løsningene. HIS-planen skal avklare fylkeskommunens rolle og bidrag til å oppfylle ambisjonene i utviklingsplanen, samt følge opp andre regionale og statlige føringer.

Den nye planen skal erstatte flere gjeldende regionale planer og strategier, og skal derfor være tverrfaglig og ha et overordnet perspektiv. Planen skal utarbeides etter plan- og bygningsloven, men skal ikke inneholde arealføringer.

Med bakgrunn i utviklingsplanen, kunnskapsgrunnlaget, regionale-, nasjonale- og internasjonale forventninger, samt innspill fra tverrfaglig plangruppe, referansegruppe og rådet for HIS-planen, kan de mest sentrale samfunnsutfordringene HIS-planen skal bidra til å møte, oppsummeres slik:

- **Sosiale forskjeller:** Det er store forskjeller i økonomi, livskvalitet og helse i befolkningen.
- **Utenforskap:** Mange står uten muligheter til å delta i utdanning, arbeidsliv, samfunnsliv og sosiale nettverk.
- **Strammere offentlig økonomi:** Aldrende befolkning og andre utfordringer i samfunnet gjør prioriteringer nødvendig.

HIS-planen skal inneholde mål, satsingsområder og tiltak, som viser hvordan Rogaland fylkeskommune, med sine ressurser og virkemidler, kan bidra til økt livskvalitet, sosial utjevning, og likeverdige muligheter til samfunnsdeltakelse.

Regionale planer skal støtte opp under utviklingen og arbeidet i kommunene, og hos andre sentrale utviklingsaktører. HIS-planen skal legges til grunn for fylkeskommunal, kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen. Fylkesdirektøren foreslår et tidsperspektiv for planen på ti år, 2027-2037.

Fylkesdirektørens innstilling

Forslag til planprogram for regionalplan for helsefremmende og inkluderende samfunn legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring.

Vedtaket fattes med hjemmel i Plan- og bygningsloven § 8-3.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Rune Thele

samfunnsdirektør

Bakgrunn for saken

Det er behov for å revidere flere gjeldende regionale planer og strategier som har tilnærmet samme hovedmålsettinger om å øke livskvaliteten, redusere sosiale forskjeller og styrke muligheten for deltakelse i samfunnet. Med bakgrunn i behovet for å forenkle og fornye plansystemet, ble det vedtatt at regionalplan for helsefremmende og inkluderende samfunn skal erstatte disse planene:

- Regionalplan for folkehelse (2013)
- Fylkesdelplan for universell utforming 2014-2017 (2014)
- Regionalplan for et inkluderende samfunn 2010-2014 (2010)
- Tema *friluftsliv* fra Regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning (2017)
- Handlingsplan - fremme psykisk helse og forebygge selvmord (2021) Våg å bry deg!
- Integreringsstrategi for Rogaland (2025)

Flere andre fylker har samme utvikling i sitt regionale plansystem (bl.a. Akershus, Østfold, Buskerud og Agder), og det utveksles jevnlig erfaringer med disse fylkeskommunene.

Plantradisjonen har utviklet seg fra å utarbeide planer for enkeltsektorer eller bestemte grupper i befolkningen, til mer overordnede og helhetlige planer. HIS-planen tar utgangspunkt i de sentrale utfordringene og søker løsninger i et tverrfaglig samarbeid.

Problemstilling

Utvalget skal ta stilling til om forslag til planprogram skal bli lagt ut til offentlig ettersyn og sendt på høring.

Saksopplysninger

HIS-planen skal bidra til bedre livskvalitet og økt mulighet til samfunnsdeltakelse, samtidig skal den bidra til å løfte noen grupper spesielt.

Samfunnsutfordringene som HIS-planen skal bidra til å møte er tunge strukturer i samfunnet: sosiale forskjeller, utenforskap og strammere offentlig økonomi. For å få oversikt over dagens situasjon, er det derfor hentet kunnskap fra flere kilder. Det finnes mye kunnskap innenfor HIS-planens område, og for å begrense omfanget av planprogrammet er det derfor gjort et utvalg av faktorer. Utvalget er basert på utviklingsplanen, forventninger, lovverk og innspill i prosessen så langt. Kunnskapsgrunnlaget tar utgangspunkt i generell kunnskap om befolkningen. Dette suppleres med kunnskap om utvalgte grupper der det er særlig aktuelt. Mer kunnskap finnes i kilder som det henvises til i planprogrammet.

Planen bygger på kunnskap, og det faglige tilfanget kommer i hovedsak fra:

- Teoretisk og praktisk kunnskap fra de sentrale fagområdene som planen bygger på: folkehelse, likestilling, universell utforming, integrering og friluftsliv (vedlegg 1, kap.3).
- Oversikt over andre aktuelle fagområder som kan bidra til å utvikle gode tverrfaglige løsninger (vedlegg 1, kap. 3.6).
- Grensesnitt med andre regionale planer, strategier og handlingsplaner (vedlegg 1, kap. 3.7).
- FNs bærekraftsmål, internasjonale konvensjoner, nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027, aktuelle stortingsmeldinger og nasjonale strategier/handlingsplaner (vedlegg 1, kap. 4).
- Generelle utviklingstrekk i Rogaland (vedlegg1, kap. 5.1).
- Statistikk og analyse om befolkningens økonomi, helse, utdanning, arbeid, mv. Kunnskapen er hentet fra sentrale kilder for statistikk og analyse, fra regionale og nasjonale utredninger, og fra større forskningsrapporter. For å strukturere kunnskapen ses denne inndelingen som funksjonell:
 - Livskvalitet og sosiale forskjeller (vedlegg1, kap. 5.2).
 - Samfunnsdeltakelse (vedlegg 1, kap. 5.3).
- Statusrapport om arbeidet med folkehelse og universell utforming i Rogaland, samt anbefalinger om det videre arbeidet, Østlandsforskning (2025) på oppdrag fra Rogaland fylkeskommune (vedlegg 2 og vedlegg 1, kap. 5.4).

- Innspill fra medvirkningsprosessen vil i tillegg gi verdifull kunnskap. Bred og aktiv involvering i planarbeidet bidrar til et mer nyansert bilde av status, utfordringer og utviklingsmuligheter.

Dette kunnskapsgrunnlaget benyttes også i neste fase da satsingsområdene og tiltakene skal utvikles. Kunnskapsgrunnlaget suppleres ved behov.

Planen skal legge opp til et bredt samarbeid på tvers av forvaltningsnivåer, fagområder og geografiske områder. HIS-planen skal bidra til gode samarbeidsformer, en kontinuerlig kunnskapsutvikling og gode løsninger.

Her er de viktigste samarbeidspartnerne:

- Kommuner og kommunalt eide selskaper
- Statsforvalter og andre statlige aktører
- Frivilligheten, lag og foreninger
- Selskaper som Rogaland fylkeskommune er medeier i
- Næringslivet
- Universitets- og høyskolesektoren
- Andre fylkeskommuner
- Interesseorganisasjoner

Alle som fremmer planer etter plan- og bygningsloven, har ansvar for at berørte og andre interesserte får anledning til å medvirke i utformingen av planer. Medvirkning er viktig for å få fram lokalkunnskap og synspunkter på valg av løsninger og prioriteringer. Medvirkning i planprosesser er en viktig del av lokaldemokratiet.

Av hensyn til deltakernes tid og ressursbruk, vil fylkeskommunen legge opp til å informere om HIS-planen på eksisterende arenaer. Eksempler på dette er fagmøter, partnerskap for folkehelse, kompetanseforum, regionråd, møter om andre regionale planer, med flere.

Det er allerede planlagt regionale innspillmøter i november i samarbeid med andre regionale planer; Dalane (3. nov.), Jæren (5. nov.), Ryfylke (10. nov.), Nord-Jæren

(18. nov.) og Haugalandet (20. nov.). En plan for videre medvirkning og innspillsmøter blir klar i løpet av høsten 2025.

Planprosessen er delt opp i tre hovedfaser:

Oppstartssak • Ble behandlet i fylkestinget 29. april 2025	Hovedinnhold: • Forankring i utviklingsplanen • Organisering • Framdriftsplan
Planprogram • Behandles av fylkesutvalget 21. oktober 2025 • Legges deretter ut til offentlig høring i minst 6 uker • Behandles av fylkestinget 28. april 2026	Hovedinnhold: • Samfunnsutfordringene HIS-planen skal bidra til å møte • Internasjonale, nasjonale, regionale forventninger • Regionale planer, strategier og handlingsplaner • Kunnskapsgrunnlag
Regionalplan med handlingsprogram • Behandles av fylkesutvalget høsten 2026 • Legges deretter ut til offentlig høring i minst 6 uker • Behandles av fylkestinget i juni 2027	Hovedinnhold: • Satsingsområder • Nasjonale, regionale, kommunale og lokale forventninger • Tiltak og samarbeidspartnere • Ressursbehov • Kunnskapsgrunnlag

I fylkeskommunen er det tjenesteområdet samfunn som har ansvaret for planen, og det er opprettet et sekretariat som koordinerer arbeidet. En intern tverrfaglig plangruppe og en større referansegruppe, med ekstern deltagelse, gir innspill til planen. Et råd med representanter fra fylkestinget, fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse, eldrerådet, ungdommens fylkesråd og Statsforvalteren er opprettet. I tillegg blir høringer, innspillsmøter og andre former for medvirkning, en viktig del av prosessen.

Fylkesdirektørens vurderinger

Gjeldende planer for folkehelse, universell utforming og inkludering ble vedtatt for mer enn ti år siden. Planene om psykisk helse, integrering og friluftsliv er nyere.

Felles for disse planene er mål om økt livskvalitet og samfunnsdeltakelse.

Fylkesdirektøren mener at en overordnet plan, som HIS-planen, gir synergieffekter som sparer ressurser og gir bedre kvalitet.

Forslaget til planprogram trekker opp et utfordrende bakteppe for videre utvikling av befolkningens muligheter for et godt liv i Rogaland. Den dagsaktuelle situasjonen med usikkerhet internasjonalt, og høy prisvekst, er en del av dette bakteppet.

Demografiske utviklingstrekk, med blant annet en stadig eldre befolkning, vil også få konsekvenser for befolkningen.

Østlandsforskning leverte i mars 2025 en statusrapport om arbeidet med gjeldene regionalplan for folkehelse og fylkesdelplan om universell utforming (vedlegg 2).

Rapporten viser at Rogaland fylkeskommune har spilt en viktig rolle i å fremme folkehelse og universell utforming, og det er gjennomført tiltak som har bidratt til økt bevissthet, bedre samordning og konkrete forbedringer innen tilgjengelighet og folkehelse. Samtidig gjenstår utfordringer knyttet til koordinering, politisk forankring og implementering av tiltak på lokalt nivå. I rapporten har Østlandsforskning også gitt innspill til det videre arbeidet, som blir benyttet i utforming av satsingsområder og tiltak. Fylkesdirektøren mener at rapporten gir nyttige anbefalinger og vurderinger for det videre arbeidet, som også har stor overføringsverdi til andre fagområder, med mål om at befolkningen i Rogaland skal leve gode liv.

Med bakgrunn i kunnskapen som planprogrammet omhandler, mener fylkesdirektøren at situasjonen på HIS-planens områder er tilstrekkelig belyst. I det videre arbeidet med satsingsområder og tiltak kan det vise seg at det på noen områder er for lite kunnskap. Det må derfor avsettes ressurser for å systematisere kunnskap og eventuelt innhente ny kunnskap, både internt og eksternt.

Kunnskapsgrunnlaget blir løpende oppdatert gjennom planprosessen.

HIS-planen skal vise hvordan fylkeskommunen kan bidra til økt livskvalitet, sosial utjevning og likeverdige muligheter til samfunnsdeltakelse. Den skal også peke ut hvordan samarbeid med andre aktører kan støtte en bærekraftig utvikling til beste for innbyggerne.

Planen må være fleksibel og dynamisk nok til å fange opp nye utfordringer og nye muligheter som det er vanskelig å forutse nå. Her vil de årlige rulleringene av planens handlingsprogram ha en viktig funksjon.

Konklusjon

Forslag til planprogram for regionalplan for helsefremmende og inkluderende samfunn legges ut til offentlig ettersyn, og sendes på høring i minst seks uker etter dato for høringsvedtak.

Vedtaket fattes med hjemmel i Plan- og bygningsloven § 8-3.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.